

Zpráva z akce „Učíme se navzájem 4: Změnili jsme klima, teď změňme sebe, ještě je čas sázet stromy“

13. – 14. června 2019

Mlýn u Vodníka Slámy, Háj ve Slezsku – Lhota, K Mlýnu 1, 747 92

Voda, půda a krajina. Těmito oblastmi se zabývala konference s kulatými stoly na výměnu zkušeností mezi aktéry působícími v oblasti komunitně vedeného místního rozvoje pořádaná v rámci cyklu „Učíme se navzájem“. Příhodný název dvoudenní konference „Změnili jsme klima, teď změňme sebe, ještě je čas sázet stromy“, jejíž součástí byla i terénní exkurze, přilákal velký počet účastníků. Spolupracujícím partnerem Celostátní sítě pro venkov Moravskoslezského kraje se stala Místní akční skupina MAS Opavsko z. s.

Přednášky i exkurze byly tematicky zaměřeny především na aktuální činnosti týkající se podpory stability krajiny a její rozmanitosti. Umíme reagovat pružně a podpořit z dotačních prostředků aktivní subjekty, konající na základě jejich vlastní vůle, ty, kterým není lhostejný venkov, a dokáží sáhnout do vlastní kapsy pro jeho zvelebení? Tyto a podobné otázky byly zodpovídány z pohledu mnoha odborníků a doloženy praktickými příklady. Zazněly také zajímavé názory a podněty k vývoji Společné zemědělské politiky a tedy k novému programovému období Programu rozvoje venkova (PRV).

Na konferenci vystoupili v jednotlivých programových blocích pečlivě vybraní odborníci. Tuzemští, jako například přední český klimatolog Jan Hollan, nebo Alena Malíková zastupující Nadaci pro půdu. Pořadatelé hostili také zahraniční přednášející, kde nejsilnější skupinu hostí tvořili odborníci ze Slovenska.

Ján Šlínský prezentoval svůj inovativní přístup k obhospodařování rodinné farmy nazvaný „Agrokruh“, který uplatňuje v povodí malého Dunaje na slovenském Záhorí. Technologie Agrokruhů nabízí řešení pro malé rodinné farmy, které se chtějí věnovat pěstování zeleniny k přímému odběru konzumenty.

Juraj Grňo, který působí na Jesenicku a pochází rovněž ze Slovenska, na konferenci hovořil o konkrétních opatřeních vedoucích k zadržování vody v krajině. Prezentoval praktické zkušenosti z obnovy malého vodního cyklu a spolupráci s majiteli nebo uživateli půdy.

Macela Nováková a Ondrej Zoričák prezentovali moderní způsob bydlení, založený na souladu s přírodou, s vlastní produkcí zeleniny, podporující krajinu v jejím přirozeném stavu. Prostor nazvaný „Krásné sady – Mlýnica“ je areál určený pro alternativní formy bydlení postavené na moderních principech. Mimo jiné je to také místo určené přírodní zážitkové pedagogice. Nachází se v podhůří Tater poblíž Popradu.

Součástí konference byly i tzv. kulaté stoly, kdy se podle zvoleného tématu účastníci rozdělili do dvou skupin.

Charakter zdravé slezské krajiny si mohli zájemci o kulatý stůl s názvem „Člověk v krajině“ užít díky procházce v okolí místa konání konference. Krajinový architekt Lubomír Rychtář se zaměřil ve svém výkladu jak na současnou snahu majitelů pozemků udržet charakter nivní krajiny, tak na historické souvislosti, kdy zásahy do krajinného rázu řídili aktuálně vládnoucí panovníci území. Překvapivé bylo například povídání o přesazování vzrostlých dubů na vzdálená místa.

Kulatý stůl „Krajina v člověku“ s bylinkovou průvodkyní Hankou Rádkovou se věnoval návratu k tradičnímu bylinkářství, které provázelo venkov od nepaměti. V současné době se znovu rodí touha poznávat lokální byliny a venkovská krajina se vrací po dlouhé éře dokonalých trávníků k zahradám s kvetoucími bylinami určenými jak pro potěchu oka, tak pro zdraví. Účastníci si odnesli nejen konkrétní informace o pěstování bylin, jejich použití, ale také ochutnali léčivé sirupy z levandule a šalvěje.

V průběhu konference si mohli účastníci prohlédnout rovněž úspěšně realizované projekty z PRV. Jednak díky komentované prohlídce samotného areálu Mlýna vodníka Slámy, současně díky video-projekci projektů, které byly realizovány z PRV 2014-2020 na území Moravskoslezského kraje prostřednictvím operací z opatření LEADER.

Druhý den konference byl věnován exkurzím. Dle harmonogramu jsme nejprve navštívili obec Dobroslavice, kde si účastníci konference prohlédli alej, kterou zde vysázeli členové spolku DobroVize formou komunitní práce s občany obce. Alej k Lipám je památkou jednotlivců i rodin na válečná traumata obce. Nejen výsadba, ale také následná péče o tento výrazný krajinný prvek, jsou rozloženy na majitele jednotlivých zasazených stromů. Dále exkurze směřovala i do centra obce po trase naučné stezky, na které se rovněž podíleli členové spolku.

Dalším místem návštěvy byly „Kozmické ptačí louky“ - projekt firmy Semix Pluso, která se stará ještě o několik dalších podobných přírodních lokalit. Kozmické mokřady se budují již několik let a je zde již patrný příspěvek firmy pro ekologickou stabilitu krajiny. Z rozhledny umístěné na jejím okraji je zřejmé, že se jedná o skutečný ptačí ráj, který běžně navštěvují také chráněné druhy ptáků.

Závěr exkurzního dne patřil návštěvě suchého poldru ve Vřesině u Hlučína, kterým provedl hosty odborník na staré odrůdy ovocných stromů Radim Lokoč z MAS Hlučínsko a starostka obce Bohuslava Krupová. Vřesinský poldr je vzornou ukázkou krajinného opatření, které plní funkci protipovodňovou, estetickou, vzdělávací a je nesporným stabilizačním prvkem v zemědělské krajině.

Atmosféra na konferenci byla velmi přívětivá. Přesto docházelo k občasným názorovým střetům, vždy v přátelském a kreativním duchu. Foto-koutek s motivačními sděleními k půdě, krajině a vodě a také možnost vykonat dobrý skutek výměnou za dobrou kávu jen umocňovaly aktuální témata přednášek. MAS Opavsko se podařilo připravit konferenci po všech stránkách na výbornou a za to jim patří poděkování. Za důležitý výstup akce považují také možnost vrátit se ke kterékoliv přednášce, která na konferenci zazněla, prostřednictvím sdílení na webových stránkách organizátora akce. Tam si mohou připomenout účastníci atmosféru konference včetně terénní exkurze také díky sdílené fotodokumentaci.

Zpracovala: Ing. Vanda Myšáková

Dne: 31. července 2019